

**Grantová politika škol a příklady dobré praxe v ZŠ a MŠ Třebíč,
Na Kopečích**

**Závěrečná práce
„Studium pro ředitele škol a školských zařízení“
období od září 2008 do června 2009**

Zpracovala:
Mgr. Jarmila Nováková
Kraj Vysočina

Třebíč – duben 2009

Anotace

Tato studie byla zpracována jako závěrečná práce v rámci absolvování vzdělávacího programu „Studium ředitelů škol a školských zařízení“ realizovaného NIDV, krajským pracovištěm Brno, v období od 1. září 2008 do 30. června 2009. Práce je zaměřená na financování školy a podrobněji se zabývá grantovou politikou škol jako dalšího možného zdroje podporující navýšování vlastního rozpočtu. V závěru této práce uvádím příklady dobré praxe v oblasti grantové politiky Základní školy a mateřské školy Třebíč, Na Kopečích 342.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně, s využitím poznatků získaných absolvováním vzdělávacího programu „Studium pro ředitele škol a školských zařízení“ a studiem odborné literatury. Souhlasím s tím, aby moje závěrečná práce byla v Národním institutu pro další vzdělávání používána jako studijní materiál pro další zájemce.

Mgr. Jarmila Nováková, učitelka 2. stupně ZŠ a MŠ Třebíč a projektový manažer školy

Obsah:

1. Úvod

2. Finanční zdroje škol a grantová politika škol

- 2.1 Finanční zdroje škol
- 2.2 Základní údaje o grantech, dotacích (obecné dělení, charakteristika)
- 2.3 Charakteristika subjektů a grantových schémat, do kterých se nejvíce zapojují školy
- 2.4 Granty EU v ČR (základní informace – cíle, dělení, finanční prostředky)
- 2.5 Pravidla čerpání finančních prostředků
- 2.6 Na čem závisí úspěšnost napsaného projektu?
- 2.7 Proč realizovat projekt a získat tak nenárokové finanční prostředky pro vlastní školu
- 2.8 Co je dobré vědět před napsáním grantu (analýza potřeb a dotazníky)
- 2.9 Jak napsat grantovou žádost a co tato žádost zpravidla obsahuje

3. Finanční prostředky ZŠ a MŠ Třebíč, Na Kopečích 342

- 3.1 Finanční prostředky školy a formy jejich získávání – přidělování
- 3.2 Základní informace o finančních prostředcích školy za kalendářní rok 2007 a 2008
- 3.3 Příklady dobré praxe v ZŠ a MŠ Třebíč

- 3.4 Práce projektového manažera školy
- 3.5 Předpoklady grantové politiky školy ve školním roce 2008/ 2009 a dalších obdobích

4. Závěr

Seznam použité literatury a zdrojů

1. Úvod

Téma této práce jsem si zvolila proto, neboť finanční politiku školy považuji za velmi důležitou. Ředitel, který je statutárním zástupcem organizace, musí být nejen dobrým pedagogem, ale zároveň schopným managerem. Otázka financí je pro každou školu nesmírně důležitá. Dobře vybavená škola, lépe zaplacený pedagog a spokojení žáci i učitelé jsou prvními předpoklady k tomu, aby se škola stala opravdovým centrem kvalitního vzdělávání.

V první kapitole této práce popisuji obecné informace o finančních zdrojích škol. V rámci této kapitoly se rovněž věnuji možnosti získávání finančních prostředků z grantových zdrojů.

V rámci druhé kapitoly rozebírám finanční prostředky vlastní školy, v příkladech dobré praxe popisuji konkrétní projektové záměry a s nimi související grantovou politiku školy.

2. Finanční zdroje škol a grantová politika škol

2.1 Finanční zdroje škol

- představují veškeré příjmy škol
- jsou poskytovány různými subjekty (zřizovatelem, MŠMT, ÚP, krajem,...)
- můžeme je rozdělit na nárokové (musíme je dostat) a nenárokové složky (jejich výše a samotné získání závisí především na schopnosti managementu školy: vlastní zisk z hlavní a doplňkové činnosti, dotace – granty z EU i od jiných subjektů a dary dárců)

2.2 Základní údaje o grantech, dotacích (obecné dělení, charakteristika)

Abychom správně pochopili podstatu a význam slova dotace, vyhledala jsem odborné vysvětlení v encyklopediích.

- Grant je chápán jako účelový dar, je přidělován státními i soukromými institucemi.
- Dotací se v ekonomii rozumí peněžitý dar nebo daru podobná peněžitá úhrada ze strany státu (zpravidla vlády nebo zákonodárného sboru) nebo územněsprávního celku (v Česku kraj, obec nebo městská část) nějakému subjektu v zájmu snížení ceny určitého statku, jehož poskytování je ve „veřejném zájmu“. V některých oborech, například u veřejné osobní dopravy, se dotace provádějí formou úhrady prokazatelné ztráty, případně zákonem definovaného přiměřeného zisku. Často bývá poskytnutí dotace vázáno na jistou míru vlastní spoluúčasti příjemce (například dotace tvoří určitý procentní podíl z částky vynaložené příjemcem dotace).

V obecné rovině lze dotace dělit na:

- Dotace od zřizovatele (škola musí respektovat pravidla zřizovatele, dotace se zpravidla přiděluje na základě vypracování návrhu rozpočtu či investičního záměru).
- Dotace ze státního rozpočtu (škola o dotaci žádá prostřednictvím svého zřizovatele); žadatel o dotaci vychází z ustanovení vyhlášky MF č. 560/2006 Sb. A řídí se pravidly nakládání s majetkem zřizovatele, které jsou stanoveny ve zřizovací listině.

Základní informace o programech státního rozpočtu na podporu reprodukce majetku jsou na www.mfcr.cz v nabídce pod heslem: Veřejné finance, Veřejné rozpočty.

- Dotace pro neziskové organizace a občanská sdružení – těchto dotací může rovněž využít škola, zřídí-li prostřednictvím svých zákonných zástupců dětí či žáků občanské sdružení (občanské sdružení vzniká dle zákona č. 83/1999 Sb., o sdružování občanů registrací u Ministerstva vnitra ČR).
- Granty a dotace z ministerstev, nadací, nadačních fondů, soukromých a jiných subjektů (např. granty vyhlášené MŠMT, MZ, JE Dukovany a. s., krajem Vysočina, zřizovatelem: městem Třebíčí, ...).
- Dotace z EU (SOCRATES II, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP LZ a Zaměstnanost, OP Doprava, Integrovaný operační program, Regionální operační programy, OP Přeshraniční spolupráce,...).

2.3 Charakteristika subjektů a grantových schémat, do kterých se nejvíce zapojují školy (jak začít psát projekty, přehled grantové politiky vybraných subjektů)

Jak začít psát projekty?

Prvotním předpokladem pro získání samotné dotace je nalezení vhodného dotačního titulu, který je určen pro potenciálního příjemce dotace, školy musí splňovat podmínky vyhlašovatele (zde je přesně dán, komu je dotace určena) a musí akceptovat „zásady dotačního programu“. Po prvotním zjištění informací je třeba důkladně prostudovat „manuál pro předkladatele“, a poté se pustit do zpracovávání vlastního záměru.

U začínajících předkladatelů doporučuji před odevzdáním samotné projektové žádosti osobní konzultaci či „školení o dotaci“ (organizuje zpravidla vyhlašovatel v rámci propagace dotačního titulu pro všechny potenciální žadatele).

Přehled grantové politiky vybraných subjektů:

Školy nejčastěji žádají o nenárokovou dotaci u:

- vlastního zřizovatele v grantovém systému obce (v rámci většiny obcí existuje možnost nenárokového příspěvku, který bývá poskytnut na základě předložené žádosti, která musí rovněž obsahovat požadované přílohy = specifické požadavky vyhlašovatele; výše dotace se pohybuje zpravidla mezi 5 – 40 000 Kč, přičemž žadatel má ve většině případů stanoven minimální podíl příjemce dotace na celkových nákladech projektu = zpravidla mezi 30 až 50%);
- svého kraje – prostřednictvím krajského úřadu příslušného kraje jsou vyhlášeny různé dotační tituly, které jsou zpravidla rozděleny na: „Dotace pro daný kraj a daný rok“ a „Granty a dotace EU“. Výše finančních prostředků se velmi liší, záleží na projektovém záměru školy a vybraném dotačním titulu. V rámci „Dotace pro daný kraj a daný rok“ je zpravidla požadována finanční spoluúčast žadatele. V rámci „Granty a dotace EU“ není mnohdy požadována finanční spoluúčast předkladatele. Vyhlašované oblasti podpory mají svá specifika a kraj od kraje se mohou lišit;
- ministerstev (nejčastěji MŠMT, MPSV, MZ, MK). U vyhlášených grantových titulů u jednotlivých ministerstev záleží mnohdy na typu školy, tzn. některé dotační tituly jsou určeny pouze pro základní školy, jiné pro střední či vysoké školy, občanská sdružení podporující činnost dané školy apod.

V rámci ministerstva školství byly za rok 2008 vyhlášeny např. tyto dotační tituly:

Granty a dotace určené zejména ZŠ, SŠ:

- Rozvojové programy MŠMT Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) ve školách v roce 2008
- Podpora výuky cizích jazyků v roce 2008
- Podpora čtenářství na základních školách v roce 2008
- Zajištění podmínek základního vzdělávání nezletilých azylantů, osob požívajících doplňkové ochrany, žadatelů o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky a dětí cizinců umístěných v zařízení pro zajištění cizinců – na rok 2008
- Zajištění bezplatné přípravy k začlenění do základního vzdělávání dětí osob se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie
- Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním pro rok 2008
- Podpora vzdělávání v jazyčích národnostních menšin a multikulturní výchovy
- Programy na podporu aktivit v oblasti integrace cizinců na území ČR pro rok 2008
- Programy na podporu činnosti občanských sdružení působících v oblasti předškolního, základního a základního uměleckého vzdělávání v roce 2008
- Státní podpora sportu pro rok 2008
- Program I., II a III na podporu projektů specifické primární prevence

Granty a dotace určené pro VŠ, např.:

- Programy na podporu spolupráce českých a zahraničních vysokých škol při tvorbě a/nebo uskutečňování společných programů

Granty a dotace určené pro jednotlivce, např.:

- Stipendia pro vysokoškolské studenty z rozvojových zemí

Granty EU:

- dříve operační program Rozvoj lidských zdrojů, od roku 2008 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost řízený ministerstvem, avšak realizován prostřednictvím jednotlivých krajů
- Jazykové vzdělávání – mezinárodní projekty nejrůznějších typů subjektů:
  - nadací a nadačních fondů: jsou určeny zejména pro badatelskou, vzdělávací a charitativní činnost. Záleží vždy na samotné nadaci, které priority budou z jejich aktivit podpořeny. Nadace podporují jak jednotlivce, tak skupiny osob (nejčastěji občanská sdružení). Základní a střední školy realizují projekty, pod záštitou těchto subjektů, spíše výjimečně (projekty v oblasti školství podporují např. tyto nadace: Nadace TOF, Open Society Fund, Vzdělávací nadace Jana Husa). Mezi další nadace působící v ČR patří např.: NROS, VIA, Nadace Charta 77: projekt Konto bariéry, Nadace Partnerství, Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové;
  - soukromé podnikatelské subjekty: sem můžeme zařadit nejen podnikatelé v daném regionu, ale společnosti působící na celém území ČR, jako např. různé bankovní domy a pojistovací společnosti, společnost ČEZ a. s. (zřídila Nadaci Duhové energie)

2.4 Granty EU v ČR (základní informace – cíle, dělení, finanční prostředky)

Jsou vyhlašovány různými ministerstvy a kraji (od roku 2008 přijaly kraje v rámci některých dotačních titulů roly vyhlašovatele, ministerstva na ně delegovala část pravomocí s tím, že kontrolním orgánem = řídícím orgánem zůstává pověřený odbor v rámci daného ministerstva). Školy mohou získat finanční prostředky EU z několika grantových programů. Kde o ně požádáme, a lze – li to vůbec, záleží na projektovém záměru dané školy (investiční prostředky a prostředky na opravu a údržbu lze získat zejména z Regionálních operačních programů – kraj Vysočina a Jihomoravský kraj zřídily tzv. NUTS 2 Region soudržnosti; prostředky na mzdové náklady, vzdělávání, výzkum a nákup dlouhodobého hmotného majetku získáme např. v rámci OP Vzdělání pro

konkurenceschopnost). Existují ovšem i další operační programy, do kterých se mohou některé typy škol v omezené míře zapojit. Projekty EU (zejména strukturální fondy) mají stanovenou nejnižší hranici celkových nákladů (u OP VK je stanovena minimální hranice na 400 000 Kč). U některých projektů grantových schémat není nutná spoluúčast žadatele, tzn., bude-li projekt schválen a to v plné požadované výši (může dojít ke krácení finančních prostředků), přidělí nám kraj – ministerstvo všechny naplánované finanční prostředky.

STRUKTURÁLNÍ FONDY EVROPSKÉ UNIE (základní informace):

Jejich cílem je snižování meziregionálních rozdílů v EU (= politika soudržnosti), tzn. vyvážený rozvoj evropských regionů, odstraňování rozdílů jejich sociální a hospodářské úrovně.

Politiku soudržnosti EU v letech 2007–2013 lze z hlediska podporovaných projektů a aktivit dále rozdělit na:

- 1) cíl Konvergence
- 2) cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
- 3) cíl Evropská územní spolupráce

Počet strukturálních fondů se oproti minulému období snížil na tři:

- Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF – European Regional Development Fund)
- Evropský sociální fond (ESF – European Social Fund)
- Fond soudržnosti (CF – Cohesion Fund)

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) je hlavním zdrojem pro rozvoj a strukturální přizpůsobení se regionu se zaostávajícím vývojem a strukturálními potřezemi. Byl založen v roce 1975 a dnes představuje zdroj největší alokace finančních prostředků ze všech fondů. Je zaměřen na podporu infrastrukturních projektů v dopravě, životním prostředí, výzkumu a vývoji, ale také infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů.

Evropský sociální fond (ESF) byl založen v roce 1957 a je hlavním nástrojem sociální politiky a zaměstnanosti EU. Cílem fondu je financovat oblast rozvoje lidských zdrojů, podporovat rovné příležitosti pro muže a ženy, opatření pro prevenci a boj s nezaměstnaností.

Fond soudržnosti (CF) existuje od roku 1993 do 31. 12. 2006. Podporoval velké infrastrukturní projekty v oblasti dopravy a životního prostředí. Od roku 2007 je se stejným zaměřením součástí strukturálních fondů.

Evropský sociální fond

Evropský sociální fond je klíčový finanční nástroj, jehož prostřednictvím Česká republika získává z Evropské unie prostředky na realizaci Evropské strategie zaměstnanosti. Hlavním posláním ESF je zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti prostřednictvím podpory tvorby nových pracovních míst nebo nových forem zaměstnávání, snižování nezaměstnanosti pomocí školení, rekvalifikací, vzdělávání zaměstnanců, motivačních aktivit, poradenství v oblasti pracovního uplatnění nebo vytváření podmínek pro uplatnění žen a mladých lidí na trhu práce, významná je i podpora celoživotního učení. Ke snížení nezaměstnanosti přispívá i podpora sociálního začleňování osob, které se z různých důvodů ocitají na okraji společnosti, a podpora rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů.

V programovacím období 2007–2013 existují celkem 3 programy, které umožňují čerpat prostředky z Evropského sociálního fondu – v oblasti lidských zdrojů mohou žadatelé v České republice, včetně hlavního města Prahy, žádat o dotaci a realizovat své projekty v rámci těchto programů:

- Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
- Operační program Praha Adaptabilita

Řízení těchto programů je rozděleno dle kompetencí jednotlivých subjektů. Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost OP VK je řízen MŠMT, řídícím orgánem Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) je Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) a třetí program – Operační program Praha Adaptabilita (OP PA), který je výhradně určen pro území hl. m. Prahy, je v působnosti Magistrátu hl. m. Prahy.

Celkový objem finančních prostředků z ESF na období 2007–2013 činí 3 748,8 mil. €, z toho pak 96,77 % prostředků v rámci Cíle 1 Konvergence, zbylých 3,23 % prostředků spadá do Cíle 2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Z hlediska operačních programů je rozdělení následující:

Kolik je ve fondech finančních prostředků na naše projekty?

Operační program	Miliony EUR
OP Podnikání a inovace	3 041,3
OP Výzkum a vývoj pro inovace	2 070,7
OP LZ a Zaměstnanost	1 811,8
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	1 811,8
OP Životní prostředí	4 917,9
OP Doprava	5 759,1
Integrovaný operační program	1 553,0
Regionální operační programy	4 659,0
OP Praha Adaptabilita	121,1
OP Praha Konkurenceschopnost	294,9
OP Přeshraniční spolupráce	90,37
OP Nadnárodní spolupráce	9,63
<i>Alokace pro ČR na roky 2007 – 2013 podle operačních programů</i>	

Socrates II

Finanční nástroj EU, který otevírá všem školám v České republice – od základních (eventuálně mateřských), přes střední školy, střední odborná učiliště, vyšší odborné školy až po školy vysoké – možnosti spolupráce se školami ze zemí Evropské unie.

Cílem vzdělávacího programu Socrates je podnítit spolupráci škol, přispět k dalšímu rozvoji vzdělávacích systémů, podpořit zlepšení kvality výchovy dětí, mládeže a dospělých, nabídnout všem studujícím možnost vzájemného poznání a posílit vědomí evropské identity.

Školám a dalším vzdělávacím institucím umožňuje spolupracovat formou společných projektů; školy mohou v jeho rámci přijímat asistenty k zajištění výuky cizích jazyků a vysílat učitele na jazykové kurzy; vysokoškolským studentům umožňuje absolvovat část

studia na zahraniční vysoké škole a vysokoškolským učitelům vyučovat na zahraničních vysokých školách.

Program Socrates zahrnuje několik podprogramů a projektů:

- **Comenius** – program pro spolupráci základních a středních škol, případně mateřských škol, a další profesní vzdělávání učitelů.
- **Erasmus** – program pro oblast univerzitního vzdělávání.
- **Grundtvig** – program zaměřený na vzdělávání dospělých a jiné formy vzdělávání.
- **Lingua** – program, jehož cílem je zlepšit úroveň výuky cizích jazyků (např. intenzivní jazykové kurzy pro učitele jazyků; projekty zaměřené na přípravu učebních pomůcek a osnov pro výuku cizích jazyků; výměnné pobytu studentů učitelství cizích jazyků)
- **Minerva** – program otevřeného a distančního vzdělávání
- **Arion** – studijní programy pro řídící pracovníky v oblasti školství
- **Eurydice** – výměna informací o vzdělávacích systémech.
- **Naric** – projekt zaměřený na uznávání kvalifikací v zemích Evropské unie a dalších zemích zapojených do programu Socrates.
- **Label** – Evropská jazyková cena, jež může být udělena jakémukoli projektu, který splňuje cíle, kritéria a podmínky stanovené v rámci programu.

2.5 Pravidla čerpání finančních prostředků

Jsou velmi přísná, musí se dodržovat procentuální členění v rámci jednotlivých rozpočtových kapitol. V rámci dané rozpočtové kapitoly lze většinou bez souhlasu poskytovatele grantu přesouvat finanční prostředky (např. projekty EU – OP VK, kapitola 3.3 Drobny hmotný majetek – plánujeme nákup 2 PC sestav za 38 000 + tiskárnu za 6 000 + vazačku za 6 000 Kč; skutečnost – počítače jsme nakoupili za 42 000 + tiskárnu za 4 000 + vazačku za 4000; finanční objem prostředků v rámci této kapitoly tak zůstává stejný, mění se jejich pořizovací cena podle reálné nabídky).

V rámci přesunu peněz jednotlivých rozpočtových kapitol jde o podstatnou změnu v projektu a lze ji provést až po schválení poskytovatele grantu (požádáme o ni, jsou předem daná pravidla, změnu zdůvodníme a přepracujeme původní rozpočet; příklad: ušetřili jsme na cestovném v rámci projektu 10 000 Kč, tuto částku bychom nedočerpali, takže požádáme o převod s patřičným zdůvodněním prostředků do jiné rozpočtové kapitoly, např. nákup zboží, které využijeme v rámci realizace projektu či navýšíme mzdové prostředky, neboť naši pedagogové realizují projekt s vyšší časovou dotací, než se původně předpokládalo).

Administrativní agenda je velmi náročná a vyžaduje pečlivost zpracování (přísná evidence, zpětná kontrola, monitoring, pravidla pro publicitu). Realizační týmy, které se podílejí na samotném projektu, musí mít rozděleny role. Jednotliví členové týmu musí dodržovat daná pravidla, mělo by zde platit i pravidlo tzv. zastupitelnosti (v případě možné neúčasti člena realizačního týmu na projektu, nesmí být ohroženy, cíle, výstupy a monitorovací ukazatele projektu, činnost nepřítomné osoby by měla být nahrazena někým, kdo danému problému – aktivitě rozumí a kdo bez větší problémů naplní stanovené hodnoty).

2.6 Na čem závisí úspěšnost napsaného projektu?

Finanční prostředky, které můžeme obdržet na základě napsaného projektu, jsou nenárokové. Pohybují se v různé výši, s různou mírou spoluúčasti. Pravidla závisí vždy na vyhlašovateli daného grantového schématu. Budou-li nám požadované náklady na projekt proplaceny, závisí vždy na:

1. kvalitě napsaného projektu (většina projektů je dnes již systematicky hodnocena podle předem stanovených kritérií, tzn., jsou přesně dána pravidla pro hodnotitele i žadatele – co všechno musí být obsaženo v jednotlivých kapitolách projektu, aby za ně žadatel získal maximální počet bodů);

2. celkovém hodnocení hodnotitelů, hodnotitelské komise (zpravidla u projektů vyhlašovaných ministerstvy, kraji; projekty získávají různý počet bodů, finanční prostředky jsou na danou výzvu/danou grantovou oblast limitovány, tzn., že by měly být vybrány ty nejzdařilejší a jsou buď doporučeny, nebo nedoporučeny k financování);
3. vybraném grantovém schématu/typu vyhlašovatele a množství došlých projektů (např. u projektů MŠMT: v grantovém schématu „Podpora čtenářské gramotnosti....“ byl obrovský převis projektů, takže uspět v tomto grantovém schématu vyžadovalo obrovské zkušenosti žadatele a notnou dávku štěstí);

2.7 Proč realizovat projekt a získat tak nenárokové finanční prostředky pro vlastní školu

Proč psát projekty, co je jejich přínosem?

pro organizaci:

- vylepšení celkového rozpočtu školy
- prestiž školy a do budoucna zvýšený zájem rodičů i žáků o studium v této škole (ne všichni chtejí psát projekty, ne všichni je umí psát, ne všichni je chtejí realizovat; škola se může stát díky realizaci projektů kvalitním poskytovatelem služeb a může získat výjimečné postavení v rámci daného mikroregionu)
- podpora pedagogů, žáků, materiálního i jiného zázemí školy

pro pedagogické pracovníky:

- větší profesionalita (využívání nových výukových metod, možnost používání nové didaktické techniky – PC, interaktivní tabule) a odbornost/zkvalitnění výuky
- vlastní realizace a uspokojení
- posílení vlastních dovedností, schopností i znalostí
- posílení mezilidských vazeb (spolupráce učitelů mezi sebou, ale i přímá spolupráce s žáky = např. projekty, projektové dny, ročníkové práce)
- celkový rozvoj osobnosti, tito lidé se v budoucnu při ztrátě svého zaměstnání, díky svým nově nabýtým kompetencím, stanou žádanější na trhu práce a snadněji se zapojí do nového pracovního procesu

pro žáky:

- možnost vlastní realizace a uspokojení
- zvyšování vlastních kompetencí
- možnost spolupráce (s žáky jiného ročníku, školy)
- seznámení se s novými možnostmi, např. využití interaktivní tabule a PC při výuce jazyků a dalších předmětů
- praktičtější připravenost na následující stupeň vzdělávání (vybranou SŠ či učební obor). Tito žáci mají možnost po absolvování ZŠ navštěvovat vybrané SŠ a učiliště, posléze VŠ. Díky svým nově získaným znalostem, dovednostem i schopnostem (jazykové, počítačové, jiné) mohou později studovat či pracovat v zahraničí.

pro obec

- navýšení vlastního majetku (mnoho škol je příspěvkovými organizacemi obce, majetek školy včetně budovy je mnohdy majetkem obce)
- zviditelnění se, nabídka dobrých služeb (sem můžeme počítat i školy) přispívá k celkovému rozvoji obce
- v malém rozsahu i vznik nových pracovních míst (na škole může vzniknout pracovní místo např. speciálního pedagoga, lektora jazyků,...)

2.8 Co je dobré vědět před napsáním grantu (analýza potřeb a dotazníky)

Než začneme psát samotný projekt, je dobré si uvědomit, zda-li tento projekt bude skutečným přínosem pro školu a zda-li jsme schopni zvládnout jeho realizaci (finanční hledisko=možnost spoluúčasti, personální zabezpečení, dostatek kompetencí realizátorů k zajištění projektu, časové hledisko, zájem žáků a pedagogů o nové aktivity,...).

Abychom si byli skutečně jisti zda-li má smysl daný projekt realizovat (není-li to jenom zbožné přání pana ředitele či několika pedagogů), je vhodné před samotným psaním projektu provést analýzu potřeb či dotazníková šetření. U projektu EU se tento postup žadatelům doporučuje a velmi kladně se hodnotí, neboť žadatel si je vědom současného stavu a hledá tak možnost nápravy (reaguje tím na konkrétní odpovědi svých respondentů). V rámci analýzy potřeb je žádoucí vyhodnotit daná šetření. Možný příklad dotazníkového šetření a jeho zhodnocení uvádím ve své práci jako přílohu.

2.9 Jak napsat grantovou žádost a co tato žádost zpravidla obsahuje

Napsání grantové žádosti pro mnohé žadatele je velkým problémem. Časová dotace pedagogů na tento typ aktivit může být v případě některých projektů (zejména projekty EU) velmi náročná. Casto se školy potýkají s problémem malých či žádných zkušeností pedagogů, kteří mají chuť daný projekt realizovat. Pro školy, které se aktivně chtějí zapojit do realizace projektů, doporučuji:

- vybrat vhodné grantové schéma, vhodného vyhlašovatele
- prostudovat pravidla pro vyhlášenou výzvu/vyhlašený grant (stanovena kritéria žadatele, včetně povinných příloh a specifických požadavků)
- provést analýzu potřeb ve své organizaci
- provést předběžný „nástřel projektu“: promyslet celkovou možnost realizace, včetně časového harmonogramu a předběžného rozpočtu
- svůj záměr konzultovat nejenom v rámci organizace, ale kontaktovat odpovědnou osobu (konzultanta vyhlášeného grantového schématu); doporučuji osobní jednání – schůzku
- pořádá-li daný vyhlašovatel výzvy školení pro potencionální žadatele, je vhodné (domnívám-li se, že to bude pro mne přínosem) se této akce zúčastnit
- pustit se do psaní projektu (nezapomeňte počítat s časovou rezervou: napsání projektů OP VK není záležitost několika hodin, záleží na výzvě a množství povinných/nepovinných příloh žadatele)
- mám-li skutečný zájem realizovat projekt (pedagogové i žáci o něj stojí), ale není nikdo „z vlastních řad“, kdo by daný projekt zpracoval, mohu se obrátit o pomoc na partnerskou organizaci nebo firmu či osobu, která se profesionálně zabývá touto oblastí

Co obsahuje žádost?

1. název projektu
2. žadatel projektu (adresa, statutární zástupci, realizátor grantu – odpovědná osoba za realizaci)
3. osoby žadatele, realizační tým
4. partner projektu (může či nemusí být, v některých grantových schématech je podmínkou – např. projekty škol v SOKRATES II)
5. popis projektu: cíle, zdůvodnění potřebnosti, popis cílové skupiny, zapojení a motivace cílové skupiny, přínos pro cílovou skupinu, rizika projektu, odstranění rizik, popis přidané hodnoty projektu = v čem je projekt inovativní, vazby na jiné projekty, vnitřní postupy řízení a organizace
6. území dopadu a realizace
7. klíčové aktivity
8. harmonogram aktivit
9. rozpočet projektu
10. monitorovací indikátory (výstupy a výsledky projektu)
11. výběrová řízení
12. další projekty
13. povinné přílohy

14. nepovinné přílohy
 15. další důležité informace pro vyhlašovatele: specifická kritéria

3. Finanční prostředky ZŠ a MŠ Třebíč, Na Kopcích 342

Jsou to veškeré prostředky školy, kterými škola disponuje. Škola je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou od 1. 1. 1999 a svůj chod zabezpečuje z několika zdrojů:

- příspěvky státu na mzdovou politiku
- příspěvky zřizovatele na samotný provoz
- příjmy z hlavní a vedlejší činnosti, granty

Grantová politika této školy se začala úspěšně rozvíjet s nástupem Mgr. Pavla Pacala, který je od roku 2004 ve funkci ředitele. Peníze, které škola získala prostřednictvím nových projektů/grantů, jsou nemalé. Částečně je zaplacena „stálá činnost pedagogů“, na kterou běžně školy nemají finanční prostředky. Nově získávaná finanční prostředky přispívají ke vzniku nových aktivit (např. ročníkových prací, projektových dnů, exkurzí, nových kroužků), které mají pozitivní ohlas nejen u žáků naší školy, ale i jejich rodičů.

3.1 Finanční prostředky školy a formy jejich získávání – přidělování

Finanční prostředky školy jsou získávány z různých zdrojů:

1. příspěvek na přímé vzdělávací náklady (na platy, odvody, ONIVy: jsou prostředky ze státního rozpočtu), poskytuje je MŠMT prostřednictvím kraje, a sice formou dotace
2. příspěvek na provoz = ostatní provozní náklady (neinvestiční náklady související se zajištěním provozu školy = náklady na energie, nájemné, opravy, materiál, ostatní služby, odpisy, DDHM, DDNM,...): poskytuje škole přímo zřizovatel = město Třebíč
3. dary: finanční i hmotné povahy
4. prostředky na aktivní politiku zaměstnanosti poskytuje ÚP (prostřednictvím zřizovatele, asistent pedagoga – 1x – od 15. 1. 2009)
5. granty EU, MŠMT, Fondu Vysočiny, města Třebíče (získávány na základě napsaných projektů: jsou různého obsahu a výše)

Základní informace o finančních prostředcích školy za kalendářní rok 2007 a 2008

Výsledky hospodaření za kalendářní rok	2007	2008
Příspěvek Město Třebíč – neinvestiční dotace	5 035 660 Kč v tom: Grantový systém Města Třebíče (22 000); Granty Kraje Vysočina (31 000); Projekt ESF (799 204); Předfinancování projektu ESF (100 000) Hl. činnost = 187 046,69 Kč;	442 541 Kč v tom: Grantový systém Města Třebíče (2000); Granty Kraje Vysočina (223 344); Projekt ESF (621 285,83); Hl. činnost = 61 321,70 Kč
Normativy – kraj	14 134 000 Kč (mzdové náklady 10 004 000 Kč; Odvody 3 497 969,39 Kč FKSP 195 240 Kč; ONIVy 436 790,11 Kč)	14 443 000 Kč (mzdové náklady 10 307 000 Kč; odvody 3 608 000 Kč FKSP 204 000 Kč; ONIVy 324 000 Kč)
Projekty účtované přes kraj a „Lyškovný“	0	236 210 Kč Méně vyučované cizí jazyky = 30 000 Kč; EVVO – ministerstvo = 61 220 Kč; podpora výuky cizích

		jazyků 51 990Kč; "Lyškovný" 93 000Kč
Hospodaření školy – doplňková činnost (vaření pro cizí strávníky, kurzy, pronájem tělocvičen)	35 028,23 Kč	36 667 Kč

3.3 Příklady dobré praxe v ZŠ a MŠ Třebíč

Tato základní škola a od srpna 2008 (nově zřízená její část) mateřská škola se aktivně zapojuje do grantové politiky. Projekty píší: ředitel školy, někteří pedagogové a zejména projektový manažer školy (tato funkce byla zřízena od září 2006).

Grantové projekty

Ve školním roce 2007/2008 se naše škola zapojila do mnoha grantových schémat. Realizovali jsme: 2 projekty Zdravého města Třebíče, 2 projekty z Fondu Vysočiny, 3 projekty z Agendy 21 (kraj Vysočina), projekt ESF – program OP RLZ, 3 projekty MŠMT (na podporu EVVO a výuky cizích jazyků).

Přehled podaných projektů ve školním roce 2007/2008:

vyhlašovatel	grant	Název	tématika	Celkové náklady projektu	Požadovaný	Poskytnutá dotace	poznámka
MŠMT (Nováková)	Výzva 3 OP RLZ Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních	Rozvoj klíčových kompetencí v praktických činnostech školy	1) modernizace a realizace ŠVP 2) celkový rozvoj a praktické využití klíč. kompetencí u samotných žáků 3) vybudování a provoz Informačního centra – knihovny 4) podpora vzdělávání u pedag. a řídících pracovníků	1 421 432 Kč	1 421 432 Kč	1 421 432 Kč	Realizace projektu od 1. 4. 2007 – do 30. 6. 2008 - bližší informace na internetových stránkách školy
MŠMT (Pacal)	Podpora výuky méně vyučovaných cizích jazyků	Jazyková vybavenost dětí jako průkaz plnohodnotného vstupu do okolního světa	Výuka ruského a francouzského jazyka	50 000 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč	Leden – prosinec 2008
MŠMT (Pacal)	Podpora výuky méně vyučovaných cizích jazyků	Jazyková vybavenost dětí jako průkaz plnohodnotného vstupu do okolního světa	Výuka ruského a francouzského jazyka	30 000 Kč	30 000 Kč	30 000 Kč	Leden-červen 2008
NAEP (Poulová)	Comenius	Dante Alighieri gets to Třebíč and meets Jan Zahradníček	Spolupráce s partnerskou školou v Itálii	13 000 Euro	13000 Euro	13000	Doba realizace: 1. 8. 2008 – 30. 6. 2010
Fond Vysočiny (Fišera)	Regionální kultura VII	Podpora folkového zpívání a kulturních tradic našeho regionu	Podpora neprofesionálního umění (folku) v rámci kraje Vysočina	32 700 Kč	9 800 Kč Kč	9460 Kč	Žadatel: Sdružení rodičů a přátel školy ZŠ Brněnská

Fond Vysočiny (Nováková)	Volný čas 2008	Dlouhodobé volnočasové aktivity dětí v lokalitě ZŠ	Kroužky a další volnočasové aktivity pro žáky školy	110 060 Kč	43 740 Kč	43 740 Kč	Doba realizace od 1. 1. 2008 do 21. 12. 2008
Zdravé město Třebíč (Fišera)	Kultura	Podpora folkového hnutí na Třebíčsku	Folkové soubory, písňě	29 000 Kč	13 000 Kč	9 000 Kč	Žadatel: Sdružení rodičů a přátel školy ZŠ Brněnská
Kraj Vysočina (Nováková)	MAD21	Podpora environmentálního vzdělávání u žáků ZŠ Třebíč, Na Kopcích	EVVO (TTS, sběr papíru, třídění odpadu)	99 964 Kč	59 964 Kč	59 964 Kč	2. 4. 2008 - 30.9.2008
Kraj Vysočina (Nováková)	MAD21	Podpora zdravého životního stylu u žáků i učitelů v ZS Třebíč, Na Kopcích – rok 2008	Přednášky, informační centrum, zdravý pohyb, týden boje proti zákeřným nemocem	99 240 Kč	59 900 Kč	59 900 Kč	Srpen 2008 – listopad 2008
Kraj Vysočina (Nováková)	MAD 21	Zdravé léto a podzim v nové MŠ	Zdravý pohyb, sportovní odpoledne, výstava prací dětí, ochutnávka biopotravin	99 900 Kč	59 740 Kč	59 740 Kč	Červenec 2008 – říjen 2008
MŠMT (Nováková)	Rozvojový program Podpora environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty ve školách v roce 2008	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta ZŠ Na Kopcích v letních měsících roku 2008	EVVO (v rámci hodin i volném čase dětí – Neseparuj se! Separuj!, exkurze, třídění odpadu)	87 620 Kč	61 220 Kč	61 220 Kč	Květen – červen 2008
Zdravé město Třebíč (Dreslerová)	Ostatní projekty pro zdravé město	Letní výtvarná dílna	Letní výtvarná dílna pro žáky škol	16 000 Kč	8 000 Kč	2000 Kč	Srpen 2008

Příkladem dobré praxe v naší škole mohou být všechny projekty. Největším přínosem pro školu byl doposud projekt "**Rozvoj klíčových kompetencí v praktických činnostech školy**", který byl podán v rámci 3. výzvy grantového schématu „Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních“ (vyhlásilo MŠMT). Projekt byl podpořen a spolufinancován ze státního rozpočtu ČR v rámci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů a z Evropského sociálního fondu.

Doba realizace projektu: od 1. 4. 2007 do 30. 6. 2008

Přidělená dotace: 1 421 432 Kč

Cíle projektu:

- modernizace a realizace ŠVP
- celkový rozvoj a praktické využití klíčových kompetencí u samotných žáků
- vybudování a provoz "Informačního centra – knihovny"
- podpora vzdělávání u pedagogických a řídících pracovníků

Bližší informace o tomto projektu a dalších jsou k nalezení na internetových stránkách školy www.zskopce.cz.

3. 4 Pracovní náplň projektového manažera školy

- hledání vhodných grantových schémat určených ke zlepšení výuky, volnočasových aktivit i materiálního zabezpečení školy
- příprava projektů různého významu a zaměření (projekty jsou před samotným psaním konzultovány s ředitelem školy: stanovení cílů, vytvoření základních realizačních kroků, konzultace materiálního, technického a personálního zabezpečení projektu, stanovení efektivity, nástin rozpočtu)
- psaní projektu (konzultace s vyhlašovatelem, napsání samotného projektu, přiložení formálních náležitostí do projektu, má-li projekt partnery projektový manažer školy domlouvá spolupráce s partnery)
- dohled nad realizací projektu (vede statistiky, evidence, vyhodnocuje průběh jednotlivých aktivit, požaduje-li vyhlašovatel průběžné monitorovací zprávy = tvoří je, pravidelně se schází s ředitelem školy a účetní: hodnotí efektivitu jednotlivých aktivit, průběh realizace a čerpání rozpočtu, podává žádosti o platbu a tvoří závěrečnou zprávu o realizaci projektu, poskytuje informace všem pedagogickým pracovníkům v době zahájení a při samotné realizaci projektu)
- dbá na dodržování horizontálních témat (vliv na rovné příležitosti, udržitelný rozvoj) v projektech
- vyhodnocuje projekt a podává informace ostatním členům pedagogického sboru o jeho celkové realizaci a výsledcích, hodnotí celkovou efektivitu vynaložených prostředků
- komunikuje s vyhlašovateli grantových projektů, dbá na plnění stanovených zásad a částečně dohlíží na průběh čerpání finančních prostředků

2.6 Předpoklady grantové politiky školy ve školním roce 2008/ 2009 a dalších obdobích

Rovněž v následujících letech bude naše škola realizovat projekty – v roce 2009 uvažujeme o podání těchto projektů:

- MŠMT – EVVO
- MŠMT – cizí jazyky
- Kraj Vysočina – agenda 21 (3x)
- jiné dle aktuální nabídky vyhlašovatelů

V roce 2009 budeme realizovat následující projekty (dotace byly již schváleny):

1. Comenius: projekt Dante Alighieri gets to Třebíč and meets Jan Zahradníček (jde o spolupráci s italskou školou – internetová a jiná spolupráce spojená s výměnným pobytom dětí obou států): přiděleno 13 000 Euro; realizace v roce 2009

2. OP VK: kraj Vysočina: projekt Inovace ŠVP, podpora klíčových kompetencí u žáků (s důrazem na ICT a jazykovou gramotnost) a vybudování efektivního kariérního systému pro žáky

Hlavní cíle:

- rozsáhlé inovace ŠVP
- celková podpora žáka (důraz na AJ a ICT gramotnost)
- vybudování efektivního kariérního systému pro žáky
- zavádění nových vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností

Do projektu budou zapojeni všichni žáci i pedagogové školy.

Doba realizace projektu: od 1. 4. 2009 do 31. 1. 2012

Přidělená dotace: 3 709 422,20 Kč

Závěr:

Svojí prací, kterou jsem zaměřila na grantovou politiku škol, bych chtěla obohatit mnohé účastníky Studia pro ředitele škol. Ve své práci jsem podala nejen obecný přehled této problematiky, ale seznámila jsem Vás i s příklady financování a dobré praxe v Základní škole a mateřské škole Třebíč, Na Kopcích 342.

Domnívám se, že „moderní ředitel“, který chce svoji školu rozvíjet, musí být nejen schopným pedagogem, ale zejména managerem. Kromě komunikačních schopností, dokonalého sebeovládání a plánovacích strategií musí mít přehled o možných způsobech financování školy. Nikde není řečeno, že musí detailně studovat „grantovou politiku“, ale měl by být schopen se obklopit lidmi, kteří dané aktivity dokáží (po konzultaci s ním) popsat a realizovat.

Seznam použité literatury a zdrojů:

Internet:

Encyklopedie Wikipedia,

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Grant_\(%C3%BA%C4%8Delov%C3%BD_dar\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Grant_(%C3%BA%C4%8Delov%C3%BD_dar)), 29. 1. 20009

Internetové stránky ZŠ a MŠ Třebíč, Na Kopcích 342,

<http://www.zskopce.cz/projekty.htm>, 10. 2. 2009

Publikace:

Kvalifikační studium pro ředitele škol a školských zařízení (vydalo NIDV Brno jako studijní materiál), modul C – Financování školy, s. 20. 21

Nadace:

<http://knihovna.adam.cz>, 1. 2. 2009

Příručka pro žadatele o finanční podporu z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, s. 6 – 9

MŠMT, EU a zahraničí, Evropské záležitosti, Programy EU, strukturální fondy,

<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy,10.2.2009>

Výroční zpráva školy, za období školního roku 2007/2008, s. 30

Účetní rozvaha (vytištěno jako přehled od účetní školy), 12. 2. 2009